

Sy-li spēwať,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoť
Zradny je.

Za slaw sprócnj
Npoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar uěrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwať,
Swěrnje džělať
Wšědny dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z njebjes ma
Njeh ći khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F

Šserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerni w Budyschinje a plaći šchwórtlětnje 1,50 hr.

20. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Matth. 19, 3—8.

Wo mandželiskim šbožu.

Njeh šebi čłowizy ludžo jara wšelafore šbože pšheja, tróna wscheje šbožownosće je tola šbožowne mandželstwo. Tež šbožnosć džěczatstwa je w nim šobu šwopschinnjena. A šchtóž je ša džěczaze lěta widzał, tak rjenje běščaj nan a macz w hromadže žitwaj, tón chze pošdžišcho w šwojim domje w tajkim dobrim duchu a rjanym waschnju ženjeny byč. Na to wón myšli, hdyž šebi njewjestu šhlada. To je jeho nadžija, hdyž wón i ržemi šwoju holeczku čzezezi. Něžna hluboka lubosć, tajka je tež pobožna. Š njeje šo wscho šbože žórli ša žhle žiwjenje. Lubosć we wutrobje je studžeň, kiž wodu na trajaze dawa. „Tehodla budže muž šwojeho nana a šwoju maczeť wopuščezič a š šwojeje žonje šo džeržecz, a wonaj budžetaj jene čželo.“

Alle we wopravdžitozězi je tajke wulke šbože jara žadne, tež njes šchesežijanami. Ššto tola wscho čłowjeka bludži, najból. mlodeho! „Bohatu ženja pjenješy, šhudu pať rjanosće“, tak praji lud, a tola ništo praweje rady njewě, po kotrejž by šo ženwa lěpje radžila, by šo mandželste šbože bóle šwěščizilo. Bohužel šu tš družiny mandželstwow: malo tajkich, hdyž je lubosć kralowa, wjele tajkich, hdyž šo jeno šnješeja, a došč tajkich, hdyž šo nješnješeja. Wo šbožownych mandželskich drje šo njepraji, šo šo „lubujetaj“. Teke šlowo, kaž šo šda, ludžom pšhejara potajnosć wotkrywa. „Tej šo derje šnješetaj“, praja Němžy. „Wonaj štaj dušchnaj w hromadže“, tak škšchisch njes nami Šserbami. Ženo, šštož je widonne, móža šužodža

wjedžicž, lubosć žama je we wutrobach, tam šu šchowane wschitće drohotnosće šboža.

Čłowška hrěšćna nusa, w kotrejž šo šlabosć a škóscz, blud a šža, njeleposć a njeđžat, nješwěrnosć a wscha šebicžiwosć a podrywanju žhleho šboža hrosnje štowaršchuja, a temu dowjedže, šo je Móššať dyrbjat lóšlisty dopuščezič. To rěka, wón je dyrbjat mužej dowolnosć dacz, mandželsku wot šebje puščezicž. W šchesežijanskich krajach ma, šo wě, tež žona tele prawo. Mandželstwo, kotrejž je pšhes hrěchi žhle škažene, šo njemóže dale wjesč. Tajke je i njewodathmi, pšchezo wospjetowanymi hrěchami šlepšane. Pšched šudom šo wone njeđželi, ale jeno ša džělene wupraji, dokelž je hižo džělene.

Ješuš Žarisejškim na jich praschenje, hacž móže muž šwoju žonu šajšezkuliz winy dla wot šebje puščezicž, i potašanjom na wolu štworicžela wotmolwi: „Šštož Bóh hromadže štowaršchil je, to čłowjek ržno njeđželi!“ A Móššaťowy wupueč, šo tola šo mandželstwo šmě džělicž, Ješuš i tym šakituje, šo twjerdosć čłowškich wutrobow je a temu nusowała.

Mandželstwowolamanje a hetwať wscho mandželstwodžělenje je pšchecžiwu Bohu. Alle nješudžny my šbožownje ženjeni nješmiluje! Rospominajny šebi, šajke nješbože šajke džělenje je! Šdyž w šwojim domje mēr maš a šy je žonu a džěczimi w lubošnym šbožu šjednčenty, wobhladať to ša dar Boži a njewjedž šebi wjele na to! Nješhwal šo, ale džakuj šo! Nješwječž žanu njeđželu bjes teho, šo by Boha prošhl, wón chžyl tebe w tutej lubosći a šwěrnosći šakhowacž a dale wobdaricž. W starých čžakach šo ludžo šlych duchow bojachu; hdy by šchtó šo něčžeho šhwalil, by wón i porštom na blido šlepnył, šo nješbchu šli duchowjo jemu jeho šbože šawidželi. Šdyž ninosy to

hščće dženska činja, njech to w pschesjednosći i wótcjami wobkhowaja! Wšak fu wopravdže sli duchowjo w naš a wokolo naš: hordosć, njeđžak njeđmerność a druhich hščće wjele, wjele! Šhto mohł prajić, so žadny sly duch jemu hščće njeje mandželsti měř skajhl? Džžo sle rěče fu pucž k dželenju! Wutrobh jo samku, stwjerdnu. Twjerdosć wutrobh je duchowna smjercž. To čujesć žiwje w Jesukowym hwětku.

„Šhtož Bóh hromadu stowarščit je“, to fu hwojate mandželstwa. Šdžez młodženz sдобnu duschu čjesći a jej hwěrnj je, tam je nadžija na čiste mandželste sbože, na strome džeczi a na dobry čas. Młodžina herbsta a němsta, budž sažo hwěrna, pobožna!

Jako něhdj na jemi
Sšwěrnosć bydesche mjes ludom,
Dha bě wona mjes wšchěmi,
Jeje knježstwo běsche wšchudžom,
Tehodla tež tamny čas
Słoty rěka pola naš.

I. w B.

Serbstwo.

Tuto sčěhrowaze słowo je słowo w pramny čas. My jo tu čti lubje podawamy, dolež to njeje jenož słowo a theoretika, ale dolež wěny, so tón, kiž to piša, so nětk, dolehe lěta w Němzach džělatwšči, do Serbow wrócza, wobkhowawšči tajku sa Serbow skutowazu lubosć we hwojej wutrobje. Redaktor.

Prěnja sahba Serbstwa fu te schule, w kotrychž wšchöněmsti duch knježi; tola, pschecziwo temu je so hižo wjele pišalo a wojowalo. Druhe, sčtož Serbow sahbuje, je ta bšudna wěra, kiž maju wjele Serbow, prajiz: „W Serbach nicžo, lós' njeje!“ Kał wjele hwojbow fu tola w Serbach, hđžez ma nan 10 džeczi; jene dostanje domach žiwnosć abo šhěžku, te druge džewjecž pał praja: „W Serbach nicžo, lós' njeje!“ Čti čahnu něhdže do Němzow, a so ženje wjazh do Serbow njewrócza. Němz pał so i hromadami do Serbow waleja; čti praja: „Im Wend'schen ist noch was zu machen!“ Korczmarštw, rjemjełnistwo a wikowarštw je i wjeticha w němstich rukach; haj hamo němz džělaczerjo so do herbstich wšow a městow i mozu čžisćeža, a tym so wšchitkim w Serbach jara lubi, haj wjele tu k bohatstwu pschindže. Tych Serbow, kiž w Němzach k bohatstwu pschindže, je jara malo. A hđž nětotry w zusbje tola k samoženju pschindže, wón tola wjele wjazh šhubi: jeho džeczi fu němsta, wón je šhubjena hucha hačožka na sčtomje Serbowstwa; haj husto tam tež hwoju wěru šhubi! Ja snaju Serbow, kiž fu i malym sopocželi, a fu w hwojej domišnje tež k samoženju pschischli. Džělaczersta mšda je nětko ta hama w Serbach kaž w Němzach, a džěla je tu dosć a na dosć. Šhtož w hwoje narodnej wšy džělo nima, tón hladaž na druhich herbstich wšach abo w herbstich městach, abo we wuhlowych stronach pola Suborniczi, Měrkowa abo Wojerowstich stronach; tam so wšchudžom džělaczerjo pytaja a derje płača. Kóždy, kotrehož do Němzow čžehnje, dhrbi to twjerde prjódksacze mēč, so čže so bórsh sažo do Serbow wróczič; pschedy wšchěm njedhrbi so žadny w Němzach i němstej woženicž; psches to tam potom pschezo dlěhe a dlěhe hědžo woštanje, a so stónčnje wjazh do Serbow njewróczi. Nimale wšchitzy Serbjo w zusbje pschidžičo spósnaja, so so Serbjo w domišnje sěpje maju; ale so pał so do Serbow wjazh njewrócza, na tym je wina wopacžna bojošč abo hańba; woni praja: „Šdž bychmy so do Serbow wróczič, bychy ludžo prajili: „Tón je tež tak doleho w zusbje był, a dale pschischol njeje, hacž so je džělaczer!“ Ja praju, to je wopacžna bojošč; my hmy wšchitzy džělaczerjo, tež kóždy minister a krajny prešident je džělaczer; džělacž njeje hańba! Słowna wěž je, so je

čłowjek dobry pschesežan a dobry Serb! Pschezo nits do Serbow! Kóždy Serb, kóžda Serbowka wróczi so sažo do Serbow; wšmi hěbi tydžen abo dvě njedželi serije, a potom pucž po Serbach, hđže by pschidžue džělo namakacž mohł, abo, masch-li pjenješ, hěbi statol kupicž mohł! Šhtož ma džeczi, bratrow, kotry abo snachy w zusbje, tón nusuj sich i listom, so bychy so sažo do Serbow wróczič! Serbow hěhlo dhrbi rěcač: „W Němzach nicžo, lós' njeje; w Serbach ma so čłowjek sěpje hacž w Němzach; w Serbach runje tak daloko pschindžez kaž w Němzach, haj hščće dale! Šdž bychy wšchitzy Serbja so dom wróczič, a by wuczahowanje do Němzow pschestafo, bychmy bórsh lud wo 1 milion duschow hšly byli.

My bydlimy na njejach słowjanského hwěta; tehodla je nusne a dobre, so my jemu słowjansku, to je, našču herbstu rěč, snajemy. Tehodla je hwojata pschidžichnosć, so tež starschi, kiž w městach abo na mjesach herbsteho kraja bydla, se hwojimi džeczi herbstych rěca. To njeje žana wurěč, hđž so praji: „šhula je němsta a pola naš je najbóle wšcho němste, tehodla dhrbimy i našimi džeczi němstych rěcač!“ Šdž to tak je, tola džeczi wotach na hšy a w schuli němsti natwufnu. Jako ja po Bólskeje a Čžesteje pucžowach, mi němsti njewrošmjachu, ale herbsti mi trošmjachu.

My dhrbimy wšchitzy, wucženi a njewucženi, wšchozh a nižy, pytač so bu twaricž našču herbstu narodnosć. Šdž macž se hwojimi džeczi herbstych rěca a je herbsti Wótcženach špěwacž wuczi, tehdy wona wulku wěž čini; tehdy je wona herbsta patriotka! A sčtož wšchě teho sa Serbstwo nicžo dale čžinicž njemóže, to jene móže kóždy čžinicž: so modlicž sa naš lud! „Šdž sa naš lud tu modliš so, dha rofetežewa Serbowstwo!“ Pschetož, wulka móž je modlitwa; my hnuwamy se hwojej modlitwu te mozy tych njebjebow a teje senje! H. H.

Myšliczi jednoreho čłowjeka.

Wosšiwjamy rad tute myšliczi jednoreho čłowjeka; knadž wone tola nětotreho pohnuja, hěbi rospominacž drobnišcho, sčto Biblija praji, sčto wěrjazh praja, sčto njewěrjazh praja. A knadž so tón abo tamna namaka, hwoje myšliczi nam tu rospowjedacž.

Njewěrjazh ludžo praja, so w Bibliji steji: „Kain čžehnješche do drugeho kraja a wša hěbi žonu.“ A woni dale praja: „Šdž nichtón dale na hšwěče njebē hacž Šadam a Žewa, hđže dha jow je ta žona pschischla? Š teho je widžecž, so je Biblija njewěrnosć.“ Psches tajke rěče so wjele ludži wot njewěrjazhch sablasnicž dawa. W mojej herbstej Bibliji ta hada i žyla tak njesteji, dhrbjala-li w starschich wudawkach tola tak stejič, čžu ja to naspomnicž: Šadamowi hynojo dhrbjachu hěbi hwoje kotry sa žony bracž, a Šadam je wěšče pschi jenej rězy bydlil, so by wodu k picžu a k myčžu mēł, a ta rěka pał čžinjěsche mjesu mjes dwěmaj krajomaj. Kain je potajkim, so by starschimaj trochu i mocžow pschischol, na drugi boł rěki šatano jenu hodžim daloko do lěka schol, bē potajkim w druhim kraju, je pał hěbi hwoju kotru hndom so bu wšal, abo, dolež daloko wot starschich njebē, hěbi sa něšcho dnjow po nju pschischol. Šadam je tež wěšče džowki mēł, tola je wo žónstej šchlachče w Bibliji nam jara malo sapišano. — Pschispomnjeńka: 1. Mojs. 4, 16 steji: „Kain bydesche w kraju Mod.“ Mod rěka tak wjele, kaž kraj čžělanja, kraj wuhnacž. —

To druge, sčtož njewěrjazh ludžo pschecziwo wěrje pschidžiku, to je tón pad Davida a Uriašoweje mandželsteje, woni praja: „Šdžsch čže čłowjek fromny čłowjek byč, njekmē so tajke něšcho stacž!“ Ja hěbi tu wěž tak myšlu: David je wē-

Ježe s woprédka hweru Bože kasnje dzeržal, tola wón je najšlě-
scho na tu wopaczu myšl pschischoł, kaž wjele ludži, so to do-
hahnje, hdyž cžlowjet niczo šle njecžini; ale kóždy džen modlicž,
to runjewon trjeba njeje, jeno so ho cžlowjet druhdy pomodli;
psches to je wón tón prawy swiž s Bohom šhubil, a psches to hu
cžert, šwět a te hrěschne cželo nad nim mozy dobyli. Pschetož,
to najprějšche a najnušnišche je, so cžlowjet kóždy džen s mo-
dlitwu sapocžnje a, jeli móžno, jedyn šlaw s Biblije wučžita, a
kóždy džen s modlitwu škóncži; tak wón pschezo swiž s Bohom
wobšhowa. Wóh tón šlujes jeho tak rjez sa rufu wjedže, kaž
tón šchpruch rěka: „A ty wjedžeš mje sa moju prawu rufu!“
Tak potom cžert, šwět a cželo nad nim žaneje mozy nima. Je-
suš praji: „Wachuježe a modlcze ho, tak so wy do špytowanja
njepschindžerže, pschetož duch je hotowy, ale cželo je šlabe.“ A
jedyn šerbški předač praji: „Wulka móz je modlitwa, my hnuje-
my s modlitwu te mozy njebjekow a teje semje.“

Cži njewěrjazy dale praja: „W Bibliji pschwjele štych
ludži steji a šchtož hu cži cžinili, a potom hu tam tež wjele šlo-
wow a wurasow, kotrež hu tam nuts njehodža, a tehodla Bi-
blija Bože šlowo njeje!“ Ja čžu tudž tole prajicž: W Bibliji
pola kóždeho hrěschnika posdžischo Bože khostanje pschindže, a duž
je to tam tehodla wopšhane, so by nam to š potučenju a š war-
nowanju šlužilo. A to druge dla tych wšchelakich šlowow a wur-
asow! Tu dyrbišch to wjedžecž: Biblija je psched wjazž tyžaz
šětami pišana, w tym cžakju buchu wšchelake hrěchi tak runje-
won s mjenom mjenowane; našch cžakž a našcha rěčž pač stej bóle
wošebnej; w našchim cžakju ho wšchelake hrěchi a šlowa s bóle
njewinojtni šlowami a wurasami pomjenuja.

Jena pschiwěra mjes ludom rěka: „Fromne džecži dolho
žitwe nješju, te s cžakjom wumrěja.“ Tuta pschiwěra je naj-
wjetscha wrótnoscž. Pschetož, hdyž wopratožže jene džecžo wu-
mrěje, kotrež ludžo jako fromne wosnamjenja, ma ho ta wěž
talle: W tym džecžu je hižo šeta dolho šymjeschko š jenej khost-
rosčži šjašo, a tehodla te džecžo žane wjekele nad hracžom, nad
wjekešym wokofšakanjom atd. njeměšsche, ale je radšcho bóle
šame sa ho býle. Tuta pschiwěra je jara štrašchna sa wšchě džě-
cži; pschetož wumrjecž tola žane džecžo njecha, a nětko wone
s dobrej wolu wšchelake njeduschnosčže cžinja, došelž šebi myšla,
so potom žitwe wostanu; a škóncžnje wone špodobanje nad šlym
namakaju a hu škóncžnje wulke lidworh. Šo je tuta pschiwěra
njewěrnosčž, to je s Biblije widžecž, pschetož Abraham, Šsaaf,
Šosef, šary a mlody Tobias a wjele druhich běchu wšchitžy wor-
malosčže jara fromni, cži pschindžechu wšchitžy na wyšoké šeta,
buchu wšchitžy pjenštari.

Jena druga pschiwěra rěka: „Džecži dyrbja njeduschne nje-
pljehi býčž; hdyž wone to nješju, dha wot tajkich džecži posdži-
šcho niczo žyšo njeje!“ Tuta pschiwěra je najwjetscha hluposčž.
Dyrbjalo-li pač ho tola druhdy štačž, so ho s tajkeho woraka-
weho hólčžiška w posdžišchim žiwjenju jedyn prawje šchwarň
šhadla wupije ako wurošče, dha to s teho pschindže, so je wón,
tak wjele hacž bě móžno, pschezo w cžerštom powětrje pschebh-
wal, psches to hu ho jeho cželne a duchomne mozy derje wuwicž
mohle. Wot njeduschnosčžow pač njebudže žadyn šylny, a wot
cžinjenja štych škutkow žana mudrosčž do hłowy njelěšy.

Tuta pschiwěra je sa džecži jara štrašchna, pschetož hdyž
wone tajke blady šlyšcha, cžinja wone potom s přjódkšfacžom
wšchelake njeduschnosčže; wone šebi myšla, so budža psches to
potom w posdžišchim žiwjenju prawje šchwarň cžlowjekow; ale
wone husto pschi tym pschezo wjazž špodobanja nad šlym na-
makaju a hu na pošledku wulke lidworh.

To jene je wěšče, so, hdyž ho wot džecža žada, so dyrbi
žyšy džen dželacž kaž mašň šklawa, abo žyšy džen na jentym

blecžku s měrom šedžecž, kaž pschisšmolene, dha ho tajke džecžo
cželnje a duchomnje tak prawje rošwicž njemóže. Džecži dyrbja
kóždy džen cžakž š wuběhanju dostacž w cžerštom powětrje,
hdžež móža wokolo hanjecž, hracž a hwišdacž a špěwacž, a, hdyž
ho wšchelake šměschne tryski a přšle druhdy šobu nuts měšcheja,
kotrež pač niczo šle a hrěschne njewopšhijeja, dha nichtón niczo
pschecžitwo ienu njeměje. Ale hrěchi a njeduschnosčže cžinicž,
to njeje š rošwicžu teho džecža nušne. Ale to jene dyrbimž wje-
džecž, so džecžowu rošom hiščeže tak dospolnje rošwitž njeje, so
bychu wšchudžom tak prawje rošdželicž mohle, šchto je šle a šchto
je dobre.

Š rošwicžu mlodeho šrěža je nušne, so w šecžu do šahrodny
pschindže, so by tam wokolo hanjal a škašal, ale so by dyrbjal
šufacž a šopacž, to š jeho rošwicžu abo wufublanju njeje trjeba.
S. S.

Knihi.

Wěšch drje, so njeběchu knihi ani štareho testamenta ani
noweho tajke, šajlež to našche hu. Na wobrašach, u. psch. 12šetny
Šesuš w templu, widžišch tute nabožne knihi tych pižma-
wučžentžy a měšchnikow — ale husto pač tež wopač wosnamje-
njene. Šdyž na tajkich wobrašach wohladajch knihu, šajlež
našcha biblija je, w kotrež je šopjeno š šopjnu šwiasane, je to
wopač. Tajkich knihow njemějachu Židža tehdy a jich Bože
pižmo tež džemša hiščeže husto dosčž s tajkich šwiasantžknihow
njecžitaju w Božej šlužbje. Šich knihi běchu šawitki (Rollen,
Bücherrollen) a s tajkich šawitkow cžitaju rabbinojo tež nětkle
cžasto Bože šlowo w šynagosh, runje kaž je Šesuš s tajkeho ša-
witka pschecžital. Šes. 61, 1. tam w šali w Nazarcže, (Šuf. 4,
16—18), abo tón šomornil s Murisčže tež knihi Šesajaba
(Šap. š. 8, 28—32). Tute šawitki běchu pač na šoje pišane pač
na papyrus. Še wošebje derje pschihotowane cženke šoje a to
cželaze, womeče a šošlaze, mjenowachu pergament; papyrus je
jena rostlina kotraž w přjedatoschich cžakach u. psch. w Šgyptow-
škej roščesčhe; nětko pač je ho s Šgyptowškeje šhubiša. Šo žro-
tuteje rostliny hu na cženke šchlipki roštrane; tute buchu s wodu
polate, potom po došhosčži a překi šhadžene, s ššpom poššpjene,
šromadu ššlócžene, šušchene. Šižo wokolo šeta 1500 do Šhr. n.
w Móššakowym cžakju pišachu Šgyptowšžy s tintu na tajke pa-
pyry. Wokolo šeta 1100 po Šhr. n. bě papyrus šwoju wožnosčž
šhubil, wokolo šeta 100 po Šhr. n. běchu Čhinesojo papjeru wu-
namakali, kotraž s trundlow (Lumpen), šchtomoweje ššory, wšokna
(Pflanzenasfer) a šonopjoweje nicže hotowjachu.

Tajke papyrus-knihi běchu hacž do 14 metrov dolhe. Šo je
wěšče nahladna došhosčž, a tu placži po šlowje, šchtož ho druhdy
wo tych tak mjenowaných knihižracžkach praji, so woni knihi po
šobčžach do ho žeru. Šola Šiamesitžy hotuja hiščeže dlěžšche
knihi. Šiam je kraj pošodnišcheje Ššisčže. Šiamesojo nimaja
tež šawitki, kotrež ho wokowo šija wija, kaž n. psch. krajne šarky.
Šiamesitke knihi ho šacžinjeja a wocžinjeja kaž wječhlawa (Fä-
cher) abo kaž cžahane piščežalki (Ziehharmonika). Še to dolha
šchlebjerža twjerdeje papjerh, 25 zentimetrow wyšoka, kotraž hu
kóžde 10 zentimetrow šama a šromadu šhadže; něšchto podobne
mašch w tych t. m. panorama-knižkach měštow atd. Šajka šiamesi-
ška kniha pač je hacž do 40 metrov dolha a hiščeže dlěžšcha. Na
přěnju a pošlednju štronu je twjerde wěšo pschilěpjene, žyle kaž
pola tajkeho město-panorama. Šako psched wjazž šětami šiamesi-
ški kraj psches Šeuropu pučžowajšche, měješche tajke knihi šobu.
Šo nič šapišowachu jeho šošče šwoje mjena. Šakle w naj-
nowšchim cžakju ho w Šiamje knihi tak cžiščeža a wiasaja kaž
pola naš.

Siamesjojo maja pať tež hiščeje hinajšče knihi, ku to t. m. „siamesište palmowe knihi“. Swoje hvoate knihi, kotrež tež Siamesa ma, pišče wón i wjetšča na lopjena jeneje palmy, kotruž tehodla tež „knihowpalmu“ mjenuje. Zeje lopjena wón hufchi a rosrětuje te nětk žolte lopjena do schlebjerdkow, 60 zentimetrov dolhich a 5½ zentim. ščěrolich. 20 tajlich schlebjerdkow hufschaja i wjetšča do jentch knihow. Wone pať nješku ani hromadu lěpjene ani wjasane ani šchte. Siamesa wosnje hebi dwaj čzeńkej drjewjanej tješchaj a na tute styka te 20 schlebjerdkow, kotrež prijedy dwójzy pschekló. Přědku a jady pschindžetej i temu hiščeje rjanej, rjenje wurěšanej a poskočzenej drjewjanej wěčzy. Temple w krašnym siamesiškim měšče Bangkot fhowaju w drohotnych khamorach jara wjele tajlich drohotnje wudebjentch „palmowch knihow“. Wone ku do krašnych, mjehkich židžantch rubiščezow jatwalene. — Kať wšchelafore je tola to, šchtož to jene hłowčžo „knih“ wosnamjenja, nětkle pola nať jafu tať droha — kať wšcho druhe!

Zyrkej a štat.

Wo napraščenje je ministerium kulta wotmošwił, so je nabožne roswučowanje, na te t. m. Zwikawšte thesy šatožene jene nabožne roswučowanje w myšli wulkoštatneje wustawy (Reichsverfassung). Šacž je jene tajke roswučowanje pať to nabožne roswučowanje, kotrež do konfessionalneje šchule hufschaja a kotrež hebi našchi ewangelišzy štaršchi ja hwoje džězi na šafožku teho ewangelijona wo Žesuku Šhrystuku, našchin Šbóžniku a Šsynu Božim, žadacž hmedža a žadaju, to je jene žylc druhe praščenje a ta wotmošwa tu reka „ně!“.

Šchto Luther praji.

„Našcha hwojatošč je w njebežach, hdžěž Šhrystuk je, a niž na šemi psched woczemi kať na hermanku wězy pschepuzow. Tehodla, njech ku tu nastorki a pohoršchi a kezastwo a brachi a njech čzinja, šchtož chzedža; jeno so to hlowo teho ewangelijona pola nať wostawa čžište a my jo lubujemy a hebi wyšoto wažiny! Potom njetrjebamy dwělowacž, so je Šhrystuk pola nať a i nami, njech tež to tu nanajšórcho je; to my tež špójnajúmy se jjewjenja Janoweho, so je Šhrystuk pschi wšchěch a wysche wšchěch šwěratow, šlych jandželow a nišow tola pola nať je hwojimi hwojatymi, a so tola ščonežnje dobudže.“

Wěra.

Luther praji: „Wěra ma ša šobu žylu čzjodu dobrych a krašnych počintow a njeje duž žentje šanalutka. Wěra je kať maczet; wona porodži dobre rjany počintki, wone i njej wurostu kať wostlity. Tehodla, njeje-li tu wěra najprijedy, phtajch podarmo dobre počintki. Pschetož hdž tuta njeje prijedy šapschimnyka te hlobjenja wo Šhrystuku, njenamafach tu ani lubošč ani druhe dobre počintki, njech tež hechlerjo a nadutwatojo šo wjele khwala a šo we wumyšlenej pobožnosčzi pošajnja.“

Š bliska a š daloka.

W Budyščinje běchu šo šchtwórtk, 7. oktobra, popoldnju w Šserškim Domje šerbšzy ewangelišzy duchowni i našymškej šhromadžisnje šerbščeje duchowuskeje konferenzzy šeschli. Šo modlitwje pschedšhdn, š. šararja lic. theol. Mróšaka-Šrodžiščezanškeho jednachu hnydom wo naležnosčzach konferenzzy, a to najprijedy wo legatach a wo wšchelakim druhim. Anješ šarar Šarjent-Šhwacžičanški rošprawješče jato pschedšhdna Šserbškeho knihowneho towarštwu wo přěbatškej knižy, kotraž ma hiščeje do hód

wuńčž, i najmjeńšcha přěnja pošezja. W tutej knižy šo dopjelni žadanje wjele Šserbow a wšchadow po dalschěj šerbškej přěbatškej knižy. Wona pschinješe přědowanja wo ščenzjach a jeje mjeno dyrbi: „Domjazy přěbat“ byčž. Ššafacž dyrbi šo wona pola šnježich duchownych, dokeľž pošelnik towarštwu tu njeje. Ššlacž budže wona drje 10 hr., šchtož je pschi něčžišchich wobštejuščezach šwadny pjenješ, poměrný i hronje w měrných čžach. Šniha pošiczi šo šobustawam towarštwu kať wšchem druhim Šserbam. Tež „Bibliški pučnik ša lěto 1921“ je hižo ša čžiščez hotowy a wěšče lěta w prawym čžaju wuńdže. — Wo nabožnym roswučowanju džězi šo tež porěča. Ššchichodna šhadžowanika konferenzzy šo ša džěń 13. januara noweho lěta šwolo. — Wo přědowanju wo šerbšku šuperintendenturu a šerbški žyrkuiny šrejš njebe tu ničšo noweho prajene, dokeľž praščenja žyrkuineho šarjadowanja dale pošrozžile nješku ale šu hiščeje na šamšnyu měšnje, kať juty. To wěšte žadanje pať šo wupraji, šo ma šnješ pschedšhdna konferenzzy psched šynodu a konsistorštwom tutu wěčž šastupowacž, domiž šo nješchewjedže. Šserbšgy duchowni šu rošbudženi, šo wo pschewjedženje tutyh žadanjow poštaracž, njech bychu šo tež i druheje štrony w Łužicy tomu šadžewki pschihotowate. Tohorunja pschihologowaske konferenza namjetej š. šararja Domajšči-Budeščanškeho, šo mamy šo wo to přědowacž, šo š hromadnemu džělu je šerbškim duchownymi pošseje žyrkuiny pschindžemq. Bychu w tym tež pschihotowaze džěla poboczneje konferenzzy Lubiškeho šrejka šwoje dopjeljenje namafate. Madžijomnje hodonna konferenza š tutemu šjednoženemu džělu hotowe puče namafate. — Redaktor našchego šopjeńka „Šomhaj Šoh“ dyrbjješče ša šo wušbchowacž, šo dnybja šo natwerjaze naštwi ša „Šomhaj Šoh“ najpošdžišcho hač do wutory ranja šapššacž; šchtož to njecžini, šarwinje njelube ščóžby a wobčezowanja wšchadow a čžitarjow. — Tež wo šerbškich špěwarškich šo rěčješče, ale pať njedojedna. Šich naškad je uimale pschetřebany a dyrbja šo š nowa čžiščezecž. Škať, wo tym šnjeje tež hodonna konferenza dojednacž a ta wot njeje wušwolena šomnišija. — Dla wobmjelowaneho čžaka njebe možno wo wšchelach wulzy wažnych praščenjach jednacž, kať wo ewangelijaziji, lečžach šopjenach, a druhim; tež wo šarjadowanju pošjadneho šobudžěla pschi šopjeńku „Šomhaj Šoh“ dyrbjješče šo porěčecž. Duž budže nušne, šo šo hodonna konferenza tať pošstaji, šo je čžaka došč wšchě tute praščenja dowučěpacž. —

Šo ščonežnju konferenzzy porěča š. Šart, kotrehož tež tu hiščeje wutrobnje do Šserbow witamy, šhromadženy duchownym wo wažnych praščenjach našchego čžaka. Wo tym a wo tuch i teho wukladžach jednanja ša tydžěń ščowčžo!

Wobžarujemy, šo njebe dwěmaj wšchadnymaj duchownymaj možno, šo pschi jednanjach konferenzzy wobdžellicž. Štaj šhoraj. Ššchewjemy tež tu woběmaj wšcho dobre!

— Wo wěrywusnacžach w čžěško-ščowaskeje republižy pišče čžěškoščowaske měšacžnik „Šuř“ něhdže tole: Wšcheho wobhdlerštwu je 1181166 dušchow. Š tutyh šu jich 8054036 Čžěškoščowaskejo, 3828975 Němžow, 1071578 Madžarow, 423922 Ruřow, 277692 Šolafow. Šo wěrywusnacžu je jich pať 11836932 romško-katolškich, 976567 protestantow, 592115 uni-onowaných, 3060 prawowěrných a 368,925 Židow.

Š rošpominanju.

Šdžž chzedž na to hladacž, šchto je tebe na šwěče hnewato, najprijedy wopomni, kať wjele šy dobreho wužik.

Ščóžby pscheczel budž tebi šawdawł pschecželniwosče Božeje.

Šamolwity redaktor šarar Šhrgacž w Šošacžach. Čžiščez Ššmolerjež knižičiščezěrnje a knižacnje, šap. družštwu i wobmj. rukowanjom w Budyščinje.